

Панченко Р. Ю.

ПСИХОСОМАТИЧНИЙ ФЕНОМЕН І ПСИХОСОМАТИЧНИЙ СИМПТОМ

Психосоматичний симптом може бути пов'язаний з особливостями онтогенезу тілесності і виникнути на ранніх етапах життя, коли формується мова тіла, коли виникають опосередковані тілесні прояви.

Виникнути ці симптоми можуть відразу, або можуть виникнути психологічне ослаблення тієї чи іншої системи за рахунок ефектів відставання в психосоматичного розвитку, або регресу, або за рахунок спотворень психосоматичного розвитку на ранніх етапах онтогенезу.

Психосоматичні симптоми можуть виникнути як звична реакція, зафіксована в минулому досвіді як реакція на психотравму, по типу актуалізації більш раннього досвіду в ситуації психотравми.

Симптом може виникнути в особливому середовищі на тлі особистісних змін як породження, наслідок певних роду особистісних змін. Тілесні дисфункції як наслідок психологічно особистісних змін. Психосоматичні симптоми можуть виникнути як наслідок застосування неефективних стратегій подолання в важких ситуаціях хвороби. Навіть якщо хвороба не важка, ситуацію можуть оцінюватися як важка.

Особлива категорія патологічні явища, кит не всіма авторами відноситься до психосоматики - вторинні соматичні порушення, що виникли внаслідок вираженої емоційної реакції людини на якість інше захворювання. Тривожно-фобічні розлади: психосоматика включає в себе велику групу розладів, що виникають на основі взаємодії психічних і соматичних факторів. У повсякденному житті ми звикли називати психосоматикою скарги на соматичні симптоми без видимих на те причин. Але це тільки підвид великою і різноманітною групи психосоматичних розладів.

В першу чергу до психосоматичних відносяться так звані психосоматичні функціональні синдроми, або соматизовані неврози. Ці стани, як правило, виникають на тлі стресу і нервового перенапруження і проявляються у вигляді різних соматичних скарг (наприклад, на болі в серці, голові або животі). Насправді органи людини ніяк не уражені, але в результаті порушень в роботі вегетативної нервової системи в них з'являються неприємні відчуття.

Ще до однієї підгрупи психосоматичних розладів відносять психічні розлади, в структурі яких більшу частину займають тілесні відчуття. Яскравим прикладом є конверсійні розлади, коли у людини в певних (як правило, «умовно вигідних») ситуаціях виникають виражені соматичні симптоми. У найяскравіших випадках може навіть тимчасово губитися чутливість або рухова функція кінцівок, пропадати зір. До цієї ж групи належать тілесні симптоми, що виникають при іпохондричному розладі, а також сенестопатії (неприємні відчуття у внутрішніх і зовнішніх органах), нерідко супроводжуючого розлади шизофренічного спектру.

В окрему групу виділяються так звані класичні психосоматозів, тобто захворювання, лікуванням яких займаються вже соматичні доктори, а не психіатри. Психічні ж чинники тут грають важливу, пускову роль в розвитку цих захворювань і сприяють погіршенню стану (наприклад, загострення псоріазу на тлі стресу). До цих розладів відносять ішемічну хворобу серця, виразкову хворобу шлунка, цукровий діабет, псоріаз, нейродерміт, ревматоїдний артрит та інші.

Роботу виконано під керівництвом доцента кафедри Практичної психології Харцій О.М.